

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Kulttuurin perusta tulevaisuuskestäväksi [Varmistetaan jokaisen oikeus osallistua taiteeseen ja kulttuuriin varhaislapsuudesta lähtien koko elämän ajan. Edistetään lasten ja nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia laadukkaaseen taide- ja kulttuurikasvatukseen sekä suomalaisen kulttuuriperinnön välittämiseen uusille sukupolville kehittämällä varhaiskasvatusta, perusopetusta ja opettajankoulutusta. Parannetaan taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta lapsille ja nuorille kaikkialla Suomessa yhteistyömallien ja riittävien resurssien avulla. Vahvistetaan lasten ja nuorten luku-, kieli- ja mediataitoja sekä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan taide- ja kulttuuripalveluiden kehittämisessä; Kulttuurin aluehallinnolle tarvitaan kokonaisvastuullista

ajattelua, alueellisen verkoston vahvistamista ja rakenteita, jotka kannustavat alueellisten viranomaistoimijoiden sekä taide- ja kulttuuritoimijoiden keskinäiseen yhteistyöhön. / Kulttuurin tekijät avainasemassa / Pitkäjänteistä ja monialaista kulttuuripoliittikkaa:-Luodaan nykyistä paremmin kulttuuri- ja luoville aloille soveltuvia rahoitusmalleja investointeihin, pääomittamiseen, yhteisötalouteen ja osuustoimintaan sekä kumppanuuksia julkisten ja yksityisten rahoittajien kesken. / Uudistumisen, kestävyuden ja kasvun vahvistaminen / Yhteinen linja politiikassa]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Päijät-Hämeen liitto aluekehitysviranomaisena ohjaa kulttuurin kehittämistä alueellaan kulttuuriohjelmalla, joka luo hyvän pohjan selonteon toimeenpanemiseksi alueella. Ohjelman tarkastelun ja päivytyksen yhteydessä selonteko luo pohjaa ohjelmalle ja siten sen ohjaamille toimenpiteille Päijät-Hämeessä. Maakuntien liitot ovat aluekehitysviranomaisina edistämässä osaltaan luovien alojen kasvustrategiaa alueilla. Päijät-Hämeen kulttuuriohjelma on rakennettu kestävyuden neljän ulottuvuuden varaan (kulttuurinen, sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen) ja se on jo nykyisellään pitkälti linjassa selontekoluonnoksen kanssa.

Päijät-Hämeen liitto on aktiivinen toimija kulttuurin kehittämisessä alueellaan. Aluehallinnon rakenteet ovat murroksen alla, ja lisäksi Taiteen edistämiskeskusta ollaan yhdistämässä Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kanssa Kulttuurivirastoksi. Muutosten yhteydessä tulisi kulttuurin aluehallinnon rakenteita ja rooleja selkeyttää.

Kunnat ovat keskeisiä julkisia toimijoita, joiden tehtävänä on kuntien kulttuuritoimintalain mukaan ylläpitää, tukea, edistää ja kehittää kulttuuritoimintaa alueellaan. Kuntien rooli on keskeinen selontekoluonnoksessa esitettyjen kulttuuristen oikeuksien (selonteossa ”jokaisenoikeus”) toteutumisessa. Kuntien välisen yhteistyön koordinointi ja kulttuurin aseman edistäminen on keskeistä selonteon toteuttamiseksi. Liitoilla on tässä luonteva rooli maakunnissa.

Maakuntien liitot vaikuttavat myös EU-politiikkaan. Liitoilla on mahdollista olla mukana EU-vaikuttamisessa sekä Unionin rahoituksen kotiuttamisessa kulttuurialalle. Maakunnan liittona voimme olla edistämässä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä mm. toimimalla sillanrakentajana kuntien ja hyvinvointialueen välillä

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Selonteon toteutuminen vaatii määrätietoisia toimia. Sen vuoksi on tärkeää, että selonteosta laaditaan esityksen mukaisesti toimenpidesuunnitelma ja luovien alojen kasvustrategiatyö toteutuu. Suunnitelmassa tulee huomioida kuntien ja kaupunkien eriytyminen ja tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa selonteon tavoitteita. Laadukas suunnitelma saadaan yhdessä tekemällä, ja kuntien ja kaupunkien tulee olla monipuolisesti mukana kokoamassa ohjelmaa. On toivottavaa, että erikokoiset kunnat ja kaupungit tulevat huomioiduksi, jos sinänsä kannatettava uusi poikkihallinnollinen toimielin ehdotuksen mukaisesti kootaan.

Toimenpidesuunnitelmassa tulee ammattilaisten toimintaedellytysten ja julkisen sektorin eri toimijoiden lisäksi ottaa huomioon myös kansalaisyhteiskunnan merkitys ja mahdollisuudet toteuttaa kulttuuripoliittikkaa ja varmistaa kulttuuristen oikeuksien toteutumista.

Rahoitus ohjaa kulttuuripoliittisen selonteon toteuttamista. Kunnilla on vaihtelevat kulttuuriin liittyvät vastuut ja tehtävät, vähintään vastuu kuntien kulttuuritoimintalain ja kirjastolain toteuttamisesta. Maakuntien keskuskaupunkien vastuulla on lisäksi usein alueellisia tehtäviä, kuten alueelliset vastuumuseot sekä osalla myös kirjastojen alueelliset kehittämistehtävät. Maakuntien keskuskaupungit vastaavat pitkälti myös kattavan orkesteri-, teatteri- ja museoverkostosta. Valtion rahoituksen tulee jatkossakin olla pitkäjänteistä ja suhteessa toiminnan laajuuteen ja laatuun riittävää.

Luovien alojen kasvu on tärkeää, ja aineettoman arvonluonnin kehittäminen keskeistä. Luovien alojen kasvustrategia on tarpeen, ja sen yhteydessä tulee selvittää myös taiteilijoiden ja kulttuurin tekijöiden tosiasialliset mahdollisuudet olla mukana tekemässä kasvua. Luovilla aloilla ja kulttuurilla tulee olla sijansa tulevaisuudessa myös aluekehittämisen viitekehyksessä.

Kulttuuripoliittisen selonteon tavoitetilassa osallisuus ja merkityksellisyys on noussut esiin. Onnistunut kulttuuripolitiikka tekee Suomesta kiinnostavan myös uusille tulijoille. Tämä on tärkeää ja voi olla ratkaisemassa osaltaan haastetta osaavan työvoiman saamiseksi Suomeen. Onkin tärkeää, että moninaisuus on esillä laaja-alaisesti kulttuuripolitiikkaa toteutettaessa ja toimenpideohjelma huomioi moninaisuuden riittävällä tasolla.

Paakkunainen Jari
Päijät-Hämeen liitto

Pokkinen Joonas
Päijät-Hämeen liitto